

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyiltér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	---

Dr. Baross János felmentése.

Áldatlan pártusák dulták már évtizedeken keresztül Csongrád békéjét, megsibbasztva, megakasztva minden jóakarató mozgalmat, törekvést. Különösen kiélesedtek az ellentétek az 1901-diki országgyűlési képviselőválasztási mozgalmakkor, amidőn Amerikába szökött plébánosunk: Hegyi Antal a fanatizálás minden elképzelhető fegyverével izgatott a vele nem tartó polgárok ellen s így a legnagyobb ellentállásra sarkalván azokat.

A felkorbácsolt szenvedélyek erőpróbája az országgyűlési képviselőválasztás napján volt, a mikor is dr. Baross János neve került ki az urnából győzelmesen. A Hegyi-párt s különösen jogtanácsosai nem tudtak belenyugodni a választás eredményébe és petícióval támadták meg azt.

A kuria ennek folytán, csupán föltevésre alapítván a megvesztegetés vagy etetés és itatás vádját, a választást megsemmisítette, s dr. Baross Jánost, Kaszanický Dénest, Fekete Lajost és Szlávik Janost vád alá helyezte, Baross még választói jogosultságától is egy évre felfüggesztette.

A képviselőház kiküldött bizottsága nem találta meg a kuria ítélet-

hozatalában az indokot, hogy a választást megsemmisítse, azért ki-mondotta, hogy Csongrád újra választhat.

De mi történt?

Eme határozat hozatala után városunkból küldöttség ment Polónyi Gézához, aki a lefolyt választásoknál a képviselőházból kimaradt és fölajánlották neki a csongrádi képviselőjelöltséget. Midőn ezen eljárás köztudomású lett, azonnal meg volt peccsételve Csongrád sorsa. Polónyi ugyanis se egyik, se másik pártnak nem kell s így leszavazták a bizottság határozatát, megbélyegezték Csongrádot és az egész ciklusra képviselő nélkül hagyták.

Tartattak, mint tudjuk, Csongrádon többféle vizsgálatok. Így a parlament kiküldöttjei, a vizsgálóbíró Deák Péter idézték maguk elé a választókat s hogy teljes legyen a herce-hurca, most a lefolyt héten a törvényszéknél szintén számos egyént hallgattak ki.

A kihallgatások elősorolását e helyen mellőzzük, csupán azt említjük fel, hogy *dr. Baross Jánost teljesen felmentették*, míg a többi vádlottakat némi pénzbírságra ítélték.

Megvan tehát az elégtétel úgy a Baross, mint a volt Hegyi-pártnak. Dr. Baross János, szépképzettségű

volt képviselőnk a vád és következményei alól teljesen felmentetett, de szépen induló kariérjének egyenlőre útját szegte a rosszakarat, mely nem e város üdvét kereste, hanem önző célok után törekedett.

S vajjon mit ért el vele?

Semmit.

A párt feje, Hegyi Antal, izzó lévén lábai alatt a honi föld, szó nélkül Amerikába menekült, veszendőben hagyván mindent, amit jóhiszemű polgáremberek teremtettek a közügynek.

A Baross-párt akaratereje szintén megbénított, a párt, mely mint egy ember tömörült a szabadelvűség zászlaja alá, szélylyel ment, engedvén mindent a maga útjára, mert belátta, hogy míg a józan ész nem lesz uralkodó e városban, addig hiába minden, mert amit ők egyik kézzel építenek, azt másik kézzel lerontja a szenvedélyes pártoskodás, a meggyökeresedett önző érdek.

Pedig mily szép jövő várt e sokat szenvedett város lakóira! Dr. Baross János fiatalos hévvel, nagy képzettséggel feküdt neki a munkának, hogy orvosolja úgy egyesek, mint a város bajait s rövid képviselői ideje alatt is hogy mennyit tett, azt legjobban bizonyítják a kezei között levő hálairatok. Dr. Baross

T Á R C A.

Örvények.

— Eredeti regény a budapesti életből. —

22

Írta: **Négyusz.**

Váratlan fordulat.

A hónapok elszaladtak, a télből enyhe tavasz, majd forró nyár lett és ismét átcsapott az időjárás a nyárutóba, a szelid őszbe. Etelka a külvárosokban polgárcsaládokhoz varrni járogatott s e munkákhoz úgy jutott, hogy hirdetett. Még pedig a nagy konkurenciával megküzdendő, jóval olcsóbb árak mellett járt a házába varrogatni és így sikerült néhány krajcárra szert tenni, amiből úgy, a hogy nagykeservesen eltengette az életét. Más céljai voltak, mint majd meglátjuk, de megvárta azt az időpontot, mely nem-sokára bekövetkezett, mikor egy gyermeknek adott életet.

A magzatát kiadta egy szegényebb asszonynak dajkaságra, bizonyos összeget fizetvén tartási díj fejében. Most már nem volt akadály. Tervének nem állott útjába semmi. Belátta, hogy abból a silány jövedelemből, mi a varrogatásból cseppen, képtelenség önmagát és gyermekét fenntartani.

Egy hirdetés ötlött a szemébe egy napon a «Legfrisebb Ujság»-ban, mely eké-ként hangzott:

Csinos

fiatal, némi hanggal rendelkező lányok teljesen díjtalanul a legrövidebb idő alatt varieté-színpadra kiképeztetnek és előnyös feltételek mellett elhelyeztetnek. VI., Felső-Király-utca 17. sz. II. em. 32.

Miután Tarnyai Etel csinos is, meg fiatal is volt és némi hanggal is rendelkezett, szépen fölöltözködött, kicicomázta magát és ment a Felső-Király-utca-ba.

Csakhamar ott állott az «igazgató» úr előtt.

— Nevem Tarnyai Etel, olvastam a «Legfrisebb Ujság»-ban, hogy itt színpadra kiképeztetnek és elhelyeznek lányokat.

— Tessék helyet foglalni, — mondá a direktor nyersen.

— Én nagy kedvet éreznék a szini pályára lépni, de meg tehetséget is érzek magamban, — mondá bátran a leány.

— Jól van, kisasszony, — folytatta az igazgató, — alakja minden tekintetben megfelel, lesz szíves majd akármit is el-énekelni.

— Igen szívesen, — szólta a leány.

— Nos hát, halljuk!

Etel énekelni kezdett:

«A fonóba' szól a nóta,
Én Istenem, be régóta
Hallgatom,
Eszembe-jut árvaságom,
Rég elvesztett boldogságom
Siratom.»

— Jól van kérem, elég volt, nagyon kellemes hangja van, — mondá felderült arccal az igazgató, — két nap alatt kioktatjuk és harmadnap már fölléphet.

A lány ujjengott örömeiben, hogy alkalma lesz a nagyközönség előtt bemutatkozni, noha jól tudta, hogy nem valami nagy színpadon fogja tehetségét ragyogtatni, tudását érvényre juttatni, mindazonáltal jóleső érzés fogta el, hogy a nyilvánosság előtt fog fellépni.

Az igazgató megjegyezte, hogy jöjjön el másnap és azután megkezdődik az oktatás.

A lány ajánlotta magát, a direktor nyájasan kezet fogott vele és bizalmasan megveregette a vállát, hozzátevén:

— Meglássá, kisasszony, maga még sokra viszi.

Etel eltávozott.

A rendőrség jó fogást csinál.

A főváros magas vendéget vár: a hatalmas német császárt. Óriási volt a fölfordulás. Budapest apraja-nagyja a legnagyobb

Jánosnak a nemes munkában hű osztályosa volt egyik országos tekintélyünk, dr. Szivák Imre országgyűlési képviselő, aki mindenha velünk érez s jóakarátú támogatását most sem vonta meg se magán, se városi ügyekben.

Bizony, pedig mennyi volna itt a teendő. A Duna-Tisza csatorna kiépítése, mint országos érdek, még mindig felszinen van s Csongrádnak Tisza melletti kedvező helyzete önkéntelenül nyomul előtérbe és egy befolyásos egyén mint dr. Szivák Imre, ugyszintén dr. Baross János támogatása sokat lendíthetnének e tekintetben Csongrád javára.

És vajjon keressük-e oly képen az összeköttetést velök, hogy az tartós, maradandó legyen. Hát e tekintetben nem látunk fáradozókat, hanem mint szétvert sereg alszunk és lessük, hogy mit hoz magától a jövő.

Pedig résen kell lennünk, mert a népámitgatás jóllehet hogy kissé szünetel, de alkalomadtán annál kevesebb erővel fog kitörni. Álljon tehát sorompóba minden számottevő egyén, ki e város ügyeit szíven viseli s merítsen dr. Baross János felmentéséből, mert az igazságnak elvégre is győzni kell, erőt a további küzdelemre.

Dr. Baross Jánost pedig, a szabadelvű gondolkozású férfiút, üdvözljük fényes elégtétele alkalmából szívből, mert az ő Kálváriája egy volt a miénkkel, melyet szenvedéssel jártunk meg, Krisztus is szenvedett, hogy az Igazság megszülessék, s most világosan láthat mindenki, mert emberek tehetnek rosszat, emberek tehetnek jót: napfényre hozhatják az Igazságot.

Juss.

— **A községi közgyűlésből.** Meglátszik, hogy Hegyi Antal az újvilágba költözött, mert a községi közgyűlések még abban

kiváncsisággal nézett a nagy nap elé. Lázasan tisztították az utakat, a merre a diszes menet el fog haladni. Oszlopokat emeltek, végükön villamos ivlámpákkal, magas póznákat meg girlandokkal fölékesítettek. Három helyütt diszes és művészies kiállítású diadalkapuk állottak. Széles, nagy, tarka lobogók lengedeztek a levegőben, az ablakokat a lakók illően földiszították. Valóságos zászlóerdők voltak az utak. Alkalmassabb helyeken tribünöket emeltek a kíváncsi és kényelemszerető emberek részére, jó drága pénzért bére vették az ablakokat is. Szóval, nagy nap előtt állott a főváros. Fejedelmi vendégét személyesen a magyar király, egész udvartartásával, egy csomó főherceggel és katonai díszszel fogja várni.

Ünnepi hangulatban uszott a város, az emberek hemzsegték az utakon és nézték a diszítéseket, a büszkén álló diadalkapukat. Tömerdek számmal özönlöttek el a fővárost külföldiek és vidékiek, akik egész nap az utcán jártak-keltek.

A szállodák telisded-teli voltak idegekkel, úgy hogy privát-lakásokra is szorultak az emberek, jól felszolgált, borsos árakat fizetvén a lakóknak.

Az előkészületek lázasan folytak. Az emberek izgatottan várták a nagy napot. A város egészen ki lett forgatva rendes formájából. (Folyt. köv.)

az esetben is simán folynak le, ha olyan tárgyak fordulnak elő, melyekről ezelőtt azt mondták, hogy *érdekesek*. Az érdekesség alatt természetes azt értették ellenzéki értelemben, hogy érdemes lesz belőlük heccet csinálni.

A f. hó 5-én tartott községi közgyűlés annyira nem volt érdekes, hogy a tárgysorozat 1. 2. 3-ik tételét még csak tárgyalni sem lehetett: mert hát a közügyekért véghetetlen módon érdeklődő községi képviselők alig egy-ketten vettek részt.

A tárgysorozat 4-ik pontja elég érdekes lett volna, ha az iránt is nagyobb lett volna az érdeklődés; de hát azok, akik hivatta lettek volna hozzá szólni az előjáróság javaslatához, csak az 5-ik tételnél jelentek meg a közgyűlés tanácskozási termében.

Mi itt kijelentjük, hogy az előjáróság makacs ragaszkodása a VI. osztályú polgári iskola beállításához érthetetlen előttünk. Érthetetlen azért is, mert hiszen az V-ik és VI-ik osztályt, mint céltalant, ott is eltörlik, ahol létesítve volt. Nézetünk szerint sokkal helyesebben tette volna a községi közgyűlés, ha az V-ik és VI-ik polgári iskola keresztül hajszolása helyett, valami szakiskola felállítását kérte volna. Pörölni pedig az állammal azért: mert az egy sükségtelen dolgot nyelbeütni vonakodik, éppen veszedelmes és haszontalan munka.

A községi közgyűlés végén dr. Nagy Sándor községi képviselő interpellált, de hát érdemleges választ az interpellációra adni azért sem lehetett: mert rendkívüli közgyűlésen interpellálni nem lehet, más részt meg azért sem: mert az interpelláció a gyűlés elején bejelentve nem volt. Mindazonáltal Söhlya Gyula főjegyző jegyzőkönyvön kívül a felvilágosítást megadta.

— **A vidéki városok új jövedelmi forrása.** A belügyminiszterium a pénzügyminiszteriummal már hosszabb idő óta tárgyalta abban a kérdésben, hogy miképen lehetne a bor- és hufogyasztási adókat átengedni a városoknak azok közigazgatási és kulturális terheinek apasztására. A megindult tárgyalások sikerre is vezettek s a pénzügyminiszter a legközelebb törvényjavaslatot fog benyújtani ebben a tárgyban a képviselőházhoz. Ideje is már annak, hogy végre az állam is belátja azt a tarthatatlan helyzetet, hogy újabb és újabb terhekkal és munkával rója meg az egyes városok tisztikarát s eddig igénybe vette anélkül, hogy segítségére sietett volna a városnak. A nehéz anyagi viszonyok között élő városok nagy örömmel és érdeklődéssel fogadhatják e komoly hirt.

— **A kereseti adó.** A kereskedelmi és iparkamarák leiratban figyelmeztetik a munkaadókat, hogy mely alkalmazottaikért tartoznak elsőosztályu kereseti adót fizetni. A munkaadó kereseti adót fizet a gyárakban, kereskedelmi vagy iparüzletekben és vállalatokban alkalmazott cselédek, a szoros értelemben vett háziszolgák, a napidíjasok, az állandó fizetést nem huzó irnokok, a segédek és segédmunkások után, ha havi díjuk nem több nyolcvan koronánál, vagy ha darabszámra dolgoznak. Adót nem fizetnek ama segédek és segédmunkások után, akik heti vagy csupán napidíjért dolgoznak, vagy ha darabszámra dolgoznak, de keresetük a szokásos nap-számot felül nem haladja. Ha az adókiivető

bizottság tévesen írná elő az adót, annak törlése vagy az illetéktelenül már be is szedett adó visszautalványozása iránt belyegtelen kérvényben a pénzügyigazgatósághoz kell folyamodni.

Szocialisták köpenye alatt.

Már megszokta a publikum, hogy ha valahol munkás zavargások lépnek fel, azokat szocialista zavargásoknak minősítse. Sőt nem egy helyen, ahol tudván-tudva a szocialisták távoltartották magukat még a tüntetéstől is, a zavargásokért azokat teszik felelőssé.

Hát pedig, ha valaki úgy ösmeri az alföldi szocialistákat, mint mi ösmerjük, hát az tudja, hogy azok még igazukból is képesek engedni, ha tudják azt, hogy az által zavaroknak vagy vérontásnak vehetik elejét.

Mi megvagyunk győződve, hogy a múlt hó 31-én történt zavargást nagyon sokan a szocialisták által előidéztet lázadásnak minősítik, holott a szocialisták a leghiggadtanban, a legtisztességesebben viselték magukat, dacára annak, hogy éppen nekik lett volna okuk az elégtelenségre: mert hiszen éppen őket szorították le a munkáról mint hivatott és szakértő munkásokat azok, akik talán életükben sem teljesítettek eféle munkálatot.

Sajnos, hogy dr. Cicatricis Lajos vármegyénk alispánjának a legjobb, a legtisztább szándékát érte a hajótörés az államépítészeti mérnök jóakaratu, de félszeg intézkedése folytán.

Dr. Cicatricis Lajos alispánnak az volt a szándéka, hogy 350—400 rendes munkás embert juttasson tisztességes keresethez addig is, míg az aratás bekövetkezik. Ilyen utasítást adott ő az útépitéshez kirendelt államépítészeti mérnöknek.

Mi nem vonjuk kétségbe az illető mérnök úr jóakarátát, azonban mi sem helyeselhetjük, hogy ahelyett, hogy szakértő munkásokat alkalmazott volna, tehát 350—400 szakértő kubikos helyett 1450 embert szabadított a munkába, kiknek felerésze talán azt sem tudta, hogy miként kell a lapátot és az ásót kezelni. Sőt olyanok is jelentkeztek és fel lettek fogadva, akik rászorulva a munkára nincsenek, akik jó módú földes gazdák.

Mint a f. hó 31-én történt zavargásból kitűnt, az egész zavargást nem a jóra való munkások idézték elő: hanem az olyanok, akik egy álló hetet ahelyett, hogy végig dolgoztak volna, elloptak, akik ösmeretes munkakerülők. Hiszen a rendes munkás-emberek éppen azt követelték, hogy ne helyezték őket egy osztályba ezekkel a munkakerülőkkel, kiknek jó nagy része a rendes munkásembereket csak hátráltatta a munka teljesítésében, amennyiben többet rontottak a munkán, mint amennyit segítettek.

Az ilyen fajta egyének azok, akik a szocialisták bőrére, azok köpenye alatt zavargásokat csinálnak, hogy azután a városban halászhasanak. Az alföldi szocialisták nem munkakerülő léhűtők: hanem okos, szorgalmas és intelligens munkások, kik dolgoznak és ha becsületes munkájukért megkivánják a tisztességes bért, hát ezt jól teszik: mert ehhez joguk is van.

A női kézimunkáról.

Sokszor gondolkoztam azon, — különösen mikor osztályomban a kézimunka óra következett, — miként lehetne a női kézimunkát a népiskolában oly módon tanítani, hogy annak növendékeink idővel hasznát is vegyék. Mert úgy a hogy most tanítatnak, bizony, — főleg faluhelyen — édeskevés haszna van belőle a nép gyermekének.

A miniszteri tanterv előir ugyanis kötést, horgolást, hurkolást, himzést. Igen, de a nép, ez a szegény, földhöz ragadt földmivelő nép ugyan mi hasznát veszi annak,

hogy gyermeke harisnyát tud kötni, mely mire elkészül, a munkát nem, csupán a hozzávaló anyagot számítva, benne van 60—80 fillérbe, hiszen az üzletben vagy piacon ugyanilyen minőségűt megvesz 30—40 filléren készen, amely a mostani rossz pamutot tekintve eltart éppen annyi ideig, mint a mit magunk készítünk.

Igy van ez a horgolt munkával is. Gyári csipkét, párnabetétet, csecsemő kabátkát vagy fejkötőcskét, mind olcsóbban kapja meg készen, mintha sajátkezűleg készíti.

Ez az oka annak, hogy tanítványaink vagy éppen nem, vagy nagy nehezen vehetők rá, hogy kézimunkához való hozzanak. A szegény napszámos nem szívesen dob ki pár fillért sem hiába.

Hanem a maga és családjának ruháit már nem szerezheti be készen, ezt, mivel ő nem képes rá, varrónővel készítteti, mely neki óriási összegbe kerül.

Arra kellene törekednünk, hogy ezen szükségleteit maga tudja előállítani. Tudja magának és hozzátartozóinak megvarrni azt az alsó fehérneműt, felső öltönyt, ágyneműt stb.

Nem akarom én ezzel a kötéssel és horgolással kiküszöbölni az iskolából, csupán a módot óhajtnám kifejteni, miként érhetnénk célt legkönnyebben a nép gyermekénél a női kézimunka tanítással, anélkül, hogy ez szülőinek terhére esnék, maga pedig egykor igazán hasznát vehetné.

Véleményem szerint ez úgy volna elérhető, — ha az iskolai gondnokság az osztály részére néhány különböző nagyságú babát szerezne be, melyeknek legkisebbje legalább 40 cent. lenne, nemkülönben gondoskodnék mindenféle kézimunkához való kellékekről, vásárolna pamutot, vásznat, kartonokat, tűket, s több efféléit.

Ezen holmikot aztán az osztálytanító felhasználná a gyermekekkel, még pedig úgy, hogy ezekből a babák részére készítenék mindenféle dolgot. Így könnyű szíjjel tanulnának meg harisnyától kezdve mindenféle ruhaneműt és mivel ezek kisebbek lévén, hamar bevégeznék úgy, hogy egy tanév alatt többféle darabra kerülne a sor és kedvvel is munkálkodnának a baba holmikon.

A kézimunka kezdődne a III-ik elemi osztályban, melyben csupán harisnya, csecsemő kabátka és fejkötő, harisnyakötő, dunnakötő, párnabetét horgoltnék.

A IV. osztályban már a varrás elemeit vétetném elő, szabadkézzel varratnék kötétyeket, szegetnék zsebkendőket, szoknyák varratnának.

Az V—VI-ik osztályban már ágyneműk, alsó és felső öltönyök kézen és géppel, előbbiek csipkével, hurkolással díszítve, valamint a legszükségesebb szabása, természetesen minden a babának.

Ha azonban a szülők között akadna tehetősebb, aki a gyermeke számára képes kézimunkához való adni, ez persze magának dolgoznék.

Ezen dolgok beszerzése csak az első évben ütköznék nehézségekbe, illetőleg csupán az első évben kerülne a gondnokságnak költségébe, mert a kész kis baba kelengyét el lehetne árusítani, hiszen hány városi kereskedő megvenné ezeket, a bejött pénzen aztán be lehetne a jövő évi kellékeket szerezni.

Ha így, amint én elképzelem, sikerülne a nép gyermekével elsajátíttatnunk a női kézi munkát, mire neki majdan mint nő és anyának szüksége leend, sok, igen sok pénzt tudnánk megtakarítani.

Hiszen mai napság annyit elfizetünk ruhavarrásért. Annyi a varrónő, hogy minden tizedik háznál lakik egy és mégis oly drágán dolgoznak, hogy egy ruhavarrás árán bátran vehetünk még egy öltözékre való kelmét. És mégis meg tud élni valamennyi, jele ez annak az óriási öszszegnek, melyet a varrónők zsebre raknak.

Mily nagy áldás lessz az, ha majd ezen összeget meg tudjuk takarítani és mily örömről fog telni abban, ha egy egyszerű

perkálból csinos ünneplő ruhát készíthetünk magunknak.

Miért ne varázsolhatnók vissza öreganyáink korát, a mikor ők még a kender és lenmagból látták el a ház szükségleteit. Ők termelték a kendert, fonták, szőtték és varrták a vászonneműt: és bizony nem panaszkodhatnak, hogy leányaik kelenygyéje már 10 év múlva szakadozni kezd, mint mai napság, örök időnkig tartottak azok.

Ők a hasznosra fektették a fősulyt, szőni, varrni tanultak, nem töltötték az időt holmi haszontalan diszmunkákkal.

És higgyék el, boldogabb volt a nemzet akkor, mikor még nem volt asztalukon annyi himzett futó, díszörülködő, drága pénzbe kerülő zsebkendő, kefe, s tudom is én még miféle tartó, hanem ehelyett maguk szőtte abroszról ették meg az egyszerű ebédet.

Ezzel nem azt akarom mondani, hogy ilyeneket is ne tanítsunk, nagyon szép ez is, ha tudjuk, csak hogy a hasznos munkát ne szorítsa háttérbe a kevésbé hasznos, de szeretetrevalóbb.

Kérem k. kartársnőimet e rövid cikkekémet figyelmükre méltatni és hozzászólni; ha valamelyikök jobbat tud, én szívesen hozzá szegődöm, a fő dolog az, odahatni a népnél, hogy háznál a legegyszerűbb köténytől kezdve minden házi készítmény legyen.

G. Keresztúry Irma.

*

A «Mindszenti Lap»-ból vesszük át e cikket, s mivel cikkíró kartársai hozzászólását kívánja, reméljük, hogy a csongrádiak közül is fog irni a szönyegen levő kérdésről valaki.

Foglalkozunk a néppel.

— Ajánlva a népnek is — meg a hatóságoknak is. —

Az a pünkösdi merénylet, amelyet a csongrádi munkások intéztek a hatóság ellen — nagy tanulságul szolgál mindnyájunknak.

Először is azt tanulhatjuk meg belőle, hogy nemcsak Hegyi volt, hanem a nép is, de még *mi is hibásak vagyunk abban, mikép ilyen ilyen áldatlan viszonyok vannak.* Hiszen Hegyi már nincs itt — még is forrong a nép. Miért van itt a nép örökös forrongásban?

Azért mert nem foglalkozunk velük.

Pedig az alispán úr megmutatta, hogy egy-két okos szó és bátor fellépés roktón jótékony hatással van erre a népre! Tehát kézzel foghatólag mutatják az események, miszerint ideje komolyan gondolkozni ama kérdés fölött, hogy fogjunk munkához és polgárosítsuk a parasztnépet, emeljük magunkhoz, hogy az ne nézzen minket ellenségeinek ezután is.

E célból az előljáróság volt fejét, a leköszönt Nagypál Imrét fölkértük e lapok útján arra, hogy hívja össze vasárnap délután a népet a község háza udvarára s tanácskozzanak azokról a kérdésekről, hogy mikép tudnák pl. a nép keresetforrását emelni, új jövedelmeket a község részére szerezni s a közterheket apasztani, a földművelést előmozdítani. Itt van a 20 holdas gazdasági telep — mért nem törődik vele az előljáróság és a gazdák?

Az előljáróság egyetlen tagja sem látta szükségesnek — hogy ezekkel

a népet érdeklő dolgokkal foglalkozzunk.

A pünkösdi események rájuk cáfoltak — hogy mily kár volt, hogy elmulasztották azt, mikép a nép bizalmát megnyerjük.

Mi tehát, e lap szerény munkásai elhatároztuk, hogy a néppel foglalkozni fogunk s vasárnap és ünnepnap délután felolvasásokat és beszédeket tartunk.

Hogy hol? és mikor kezdjük meg ezeket az előadásokat, arról majd más alkalommal adunk hírt.

UJDONSÁGOK.

— **Esküvő.** F. hó 1-én vezette oltárhoz Darócy János Szabó Sándor kedves leányát, Szerénát.

— **Rákócy-ünnepély.** Az áll. polg. fiúiskolában ma d. e. fél 10 órakor II. Rákócy Ferenc emlékezetére ünnepély tartatik. A koronázási ünnepély pedig holnap d. e. 9 órakor lesz az intézet rajztermében.

— **Közigazgatási bizottság.** Csongrádvármegye közigazgatási bizottsága f. hó 13-án, a hónap második szombatján délelőtt 10 órakor tartja e havi rendes ülését, a vármegyeház kistermében.

— **Elismerés.** Lapunk m. számában megírtuk, hogy a szegedi izraelita templom felszentelése alkalmával a legszebb beszédet a helybeli izr. hitközség szép tehetségű rabbija mondotta. Ebből az alkalomból kifolyólag az orosházi izr. hitközség elhatározta, hogy az ott megüresedett rabbinus állásra Büchler Márton csongrádi rabbit választja meg. A m. héten Orosházán Szántó D. fiatal kereskedő vezette oltárhoz Szász Flóra kisasszonyt és erre az esketésre Büchler Mártont hívták meg. Bühler Márton pedig az ő szokott ékes szólásával oly gyönyörű és hozzá lángoló hazafias beszédet tartott, aminőt még az orosházi izraeliták nem hallottak. A remek beszédet méltatja az «Orosházi Közönlöny» m. hó 31-én megjelent számának egyik cikkében, midőn a cikk végén a következőképen szól: «Egyedüli óhajunk az, hogy a főtisztelendő úr bennünket ezen szép életben ne mint idegen vendég, hanem itthon és mint lelkipásztorunk gyönyörködtessen.» A dolog vége az lett, hogy a bekövetkezett rabbi választásnál Büchler Mártont, a helybeli izr. hitközség rabbiját egyhangú lelkesedéssel választották meg az orosházi izr. hitközség rabbijává. Mig egyrészt őszintén örülünk és gratulálunk az elismerés eme szép megnyilatkozásához, másrészt meg fájlalunk kell Büchler Márton, eme minden ízében demokratikus derék pap eltávozását. Mert hiszen alig képzelhetjük, hogy azt az állást, mely anyagilag háromszorta felülmúlja a csongrádi szerény állást, képes volna visszaútasítani, már csak azért is: mert anélkül választották meg, hogy arra pályázott volna.

— **A Duna-Tisza csatorna.** A kereskedelemügyi miniszter éves jelentése ad számot egyebek között arról is, hogy a Duna-Tisza közötti csatorna előmunkálatai már folynak. Örvendetes hír ez nagyon, csak az volna kívánatos, hogy ez a nagy fontosságú beruházás gyorsabb elintézését nyerjen. A miniszteri jelentés idevonatkozó része következő: «A Duna és Tisza között létesítendő hajózó csatorna és mellékvonalainak 1900. évben történt fölmérése után az előmunkálati iroda 1900—1901. telén át a szóban forgó csatornavonalakra vonatkozó általános terveket készítette el és azokat 1902. tavaszán be is fejezte. Ezen tervezések azon feltevéseken alapulnak, hogy a csatornának vízzel való táplálása, a Duna és Tisza közötti magaslat átvágása mellett, a Dunából való eséssel történik, mely u. n. természetes tápláláson alapuló rendszernél a dunai torkolat-tól a tiszai lejtőig terjedő vonal mentén

egy nagy tartány lenne s csak a tiszai lejtőn volnának a nagy esések kamarazsilipek által legyőzendők. A megoldandó feladat részletesebb tanulmányozása közben azonban kitűnt, hogy okvetlenül szükséges egy másik, ugynevezett mesterséges tápláláson alapuló rendszer tanulmányozására is kiterjeszkedni, melynek alkalmazása mellett csak a Dunából kiinduló egy, mintegy 60 kilométer hosszú tartánynak vízzel való táplálása történnék az imént említett természetes módon; a hajóknak a Duna-Tisza közötti magaslatra való emelése azonban nemcsak a tiszai, hanem a dunai lejtőn is kamarazsilipek segítségével történnék úgy, hogy a csatornaüzemre szükséges vízmennyiség — az I. osztály kivételével — a csatorna több részeiben szivattyúzás által pótolható, esetleg részben a tavak felhasználása által létesítendő medencékből vezetettnek a csatornába. Ennek következtében 1902-ben a helyszíni felvételek a most említett második táplálási rendszer által megkövetelt vonalak mentén hajtattak végre, azonkívül 46 helyen a tervezésekhez megkivánt, több helyen 20 méternél nagyobb mélységig talajfúrások is végeztek.

— **Milyen időjárás lesz júniusban?** Vozáry Pál, a szegedi híres időjós, más néven Meteor június havának időjárásáról a következő értesítést adta ki. Június havának csomópontjai: 3—4—10—13—14—16—18—23—25—26—28-ra esnek, de a 16. és 26-dikét kivéve mind meleg jellegűek; a 16—26-dikiaknak is csak annyiban érvényesül hideg jellegük, hogy esőt és pedig zivatarost, nem lehetetlen, hogy nagyobb terjedelmű jégesőt hoznak. Június havában nagyobb mennyiségű napkitörésekre számíthatunk, ami e hónapnak erősebb meleg jelleget fog kölcsönözni gyakori zivatarokkal. Június valóságos nyári hónapnak ígérkezik. de végével erős változások folytán éppen az aratások megkezdése előtt sok helyen elveri a jég a termést, amit azonban országos védekezéssel elháríthatnánk.

— **Gazdasági iskola.** A csongrádi áll. gazdasági ism. iskola fellendítésére a közoktatásügyi miniszter államsegélyt helyezett kilátásba, melyet Csongrád város előljáróságának saját érdekében kell, hogy megragadjon. Ne hogy más gazdasági iskola élénk vágva nyerne meg az államsegélyt, s így iskolánk segély nélkül a jelenlegi tarthatatlan állapotban maradjon. Ugyanis azt az ajánlatot tette a miniszter, hogy a telepen építtessék fel a vezető gazdasági szaktanító lakása amelynek felépítéséhez úgy járul hozzá, hogy a gazdasági szaktanítónak járó évi 300 korona lakbért mindenkorra Csongrád városnak fizetné, valamint 10 éven keresztül külön 300 korona segélyt nyújt a gazdaság felszerelésére. Így 10 éven keresztül 600 korona évi segélyben részesülnének, ami 6000 koronára rug: azon túl pedig állandóan 300 korona maradna államsegélynek. Ily segély mellett törlesztéses kölcsön is volna felvehető, amelyből az iskola mintaszerűen beállítható volna, s megkezdhetné a gazdaság terén üdvös munkálkodását. Az állattenyésztést is nagyon szépen kilehetne fejleszteni, hisz a földművelésügyi minisztérium egyes községek részére szívesen küld. tenyész állatot, az illető állattenyésztési felügyelő útján, hogy a vidéken a jobb faj elterjedve a korcs fajokat kiszorítsa. Így felépülnének a szükséges gazdasági épületek tanteremmel egygyütt, amelyre már a képviselő testület egy közgyűlés alkalmával 3000 koronát megszavazott. Kérjük tehát a gondnoksgot, hogy a képviselő testülettel karöltve tegye magáévá a csongrádi gazdasági iskola ügyét.

— **Monitorok a Tiszán.** A dunai flottilla két kis torpedó naszdája érkezett f. hó 4-én este a csongrádi Tiszára: a Szamos és a Körös, melyek már máskor is voltak nálunk. Természetes, hogy a ritka vendégeknek sok nézője akadt. Az éjet itt töltötték és f. hó 5-én reggel Szolnok felé vették útjukat, honnan ismét Szegedre mennek s ott lesznek egy hétig.

— **Tűzrendészet.** A szabályrendelet szerint minden évben tavasszal és ősszel az összes udvarokat bekell járni a III. jegyzőnek és a tűzoltófőparancsnoknak, s ha nem győzik, akkor a rendőrbiztosnak és tűzoltó alparancsnoknak is, hogy szemléljék meg a házakat, vajjon elvannak-e látva viztartóval, mentővederrel és hosszú létrákkal, meg szikracsapóval. Ezeket a szemléket előírja a törvény, a főszolgabírói hivatal évente megsűrgette — de soha sem tartották meg. Most aztán azzal a figyelmeltetéssel adta ki újból az útastást a főszolgabírói hivatal, hogy ha nem fogják a szemléket megtartani: úgy a III. jegyző és tűzoltó főparancsnok költségére fogja megtartatni. Nagyon helyes volt az eljárás — hiszen a község háza sincs ellátva efféle tűzoltói tárgyakkal: létrákkal, szikracsapókkal.

— **Gazdasági szakoktatás.** Csongrád város nagylelkűen elhatározta, hogy 20 hold ad a gazdasági szakoktatás céljaira. Ezzel azt hitte a város már rendben van a dolog — s most látja aztán, hogy bizony ha nem szereli fel ezt egy iskolával, s beruházásokat nem ad hozzá az állam — úgy nincs elérve a cél. Éppen most olvassuk, hogy a kormány a gazdasági szakoktatási intézményeknél szükséges építkezésekre 760.000 koronát vett fel a beruházási törvényjavaslata. Tehát rajta kellene lenni, hogy ezt az iskolát mielőbb állítsa fel a kormány.

— **Munkás zavargás Csongrádon.** Csodácsodája már ilyen is volt nálunk. Azért mondjuk csodák-csodája: mert hiszen Hegyi Antal majdnem egy évtizeden keresztül gyakorolta a lázítás mesterségét, de hát tovább vinni nem bírta, mint addig, hogy egyszer néhány elszánt harangozó-jelölt élén betört a saját parokhiájára.

Hát amit Hegyi Antal mesterségesen nem tudott elérni elérték véletlenül azok, akik elérni nemakarták.

A f. hó 31-én d. e. 9 órakor azt hallottuk hogy mint egy 900—1000 ember Tasnády Imre főszolgabíró, Nyiry Gyula tb. főszolgabíró beszorította a főszolgabírói hivatal helyiségében és onnan kinem mozdulhatnak.

Hát aki benézett a városház hátsó udvarába, csakhamar meggyőződött, hogy a helyzet nagyon komoly és végzetes is lehet. Mint egy ezer ember tartotta, megszállva a főszolgabírói előtti tért, melyet mindössze 3 szál csendőr iparkodott megvédeni. A munkások bért követeltek, holott azt a főszolgabíró nem teljesíthette az alispán közbejötté nélkül; az alispán pedig még akkor nem érkezett meg.

A nép körülbelül d. u. 3 óráig követelődött: midőn megunva a várast, egyes subancok és fehérseledek valóságos kőzapot zudítottak a főszolgabírói hivatal és községi közgyűlési terem ablakaira. Az ablakok csörömpölve hullottak le és a beszorult hivatalnokok az ablakon bedobott súlyos tégladarabok elől csak úgy védekezhettek, hogy a kettős ajtók közé húzódtak.

Ugy 3 óra után megérkezett a Csanyi munkászavargás színhelyéről 7 csendőr és nyomban utána Szeatesről is 11. Természetes, hogy most már a csendőrök nyomában kiszorították a lázongókat, kik a szuronyok elől hanyat-homlok menekültek az utcára.

Ugy 5 óra tájban érkezett meg dr. Cicatricis Lajos alispán; megérkezésének híre nyomban elterjedt a munkások között, kik nagyobb csoportban verődtek most már össze a városháza elé.

A munkások csak hamar pamar parlamentirozni kezdtek a megérkezett alispánnal, de amennyiben ezek nem voltak munkások igazi képviselői a tárgyalás eredményre nem vezetett. Ekkor azután felelős szerkesztőnk: Éder János Lévay Péter munkást, és még három hivatott munkást maga mellé vett és azokkal bement. Dr. Cicatricis Lajos alispánhoz, ki a munkásokat megnyugtatta és felvilágosította a helyzetről. A munkások nyomban nyugod-

dásra intették a zavargókat, majd dr. Hollóy István tb. szolgabíró ment ki a munkások közé és felált a hirdető köre és ott sikerült őket lecsendesítenie. Azonban ezzel még nem oszlottak volna széjjel: hanem ekkor dr. Cicatricis Lajos félelem nélkül lépett a zavargók közé és ott előadta, hogy másnap reggel mindenkit ki fog elégiteni vagy ahogy az illető rászolgált a munkabérre és egyetlenegy munkásnak sem fog adós maradni.

Az alispán higgadt és tárgyilagos beszéde oly nagy hatással volt a zavargókra, hogy azok minden szónéklül a legnagyobb csendben és rendben oszlottak széjjel.

Most hallottuk, hogy bizony sok munkás nem kapta meg az általa kiérdemelt bért, ezért ugyan az alispán urat nincs szándékunkban okolni, de kívánatos lenne, ha az elégedetleneket még egyszer meg hallgatnák és esetleg jogos követeléseiket kielégítenék: mert máskor azután senkinek sem hisznek többé, ha még oly szépen beszélnek is hozzájuk.

— **A nagy templom.** Bizony ez a csongrádi nagy templom szűknek bizonyult már, s kicsiny arra, hogy befogadja az összes katolikus hívő közönséget. Lapunk mult számában felszólaltunk e tekintetben, hogy tűzvész esetében az oda bezsúfolt közönség rémitő sorsra lenne kárhóztatva — mert a főkijárón és két mellék ajtón kívül nincs más kijárója az épületnek. Felszólalásunk élénk visszhangot keltett a közönség körében s remélik a hívők, hogy az új plébánia a templom kibővítés kérdését is megoldhatja, ösmerve buzgóságát s a felsőbb egyházi hatóságnál elismert tekintélyt.

— **A szinkör átalakítása.** A magyar színeszet barátai örömmel vehetik tudomásul azt a hírt, hogy Csongrád város tegnap tartott rendkívüli közgyűlésén egyhangúlag elhatározta az összes megjelent képviselő pártoló felszólalása folytán, hogy a jelenlegi szinkör biztonságára nézve megteszi az intézkedéseket és a *kidolgozott tervek alapján a szinkört jövő hónapban átalakíttatja* s a szinkör ajtaja előtti kút helyett szivattyús kútát állít fel, természetesen zárt helyen, hogy el ne rontsák. A szinügyi bizottság tehát mégis sikeres munkát végzett.

— **A szegedi állampépítészeti hivatal építkezései.** Mint már megírtuk, vármegyénk derék alispánja, dr. Cicatricis Lajos, hogy a munkások nyomorán enyhítsen az állampépítészeti hivatallal egyetemben soron kívül kiakarták építeni a szeged-csongrádi törvényhatósági útna Csongrád-Csanyi szakaszát, de mivel legutóbb a munkások a munkások között elégedetlenség mutatkozott, elhatározták, hogy a hátralevő munkát munkacsoportoknak adják ki, a kik aztán vezető választanak maguk közül. E végből Szegedről az utvonatra kiutaztak Regdon Géza és Weisz Zsigmond kir. mérnökök, hogy felmérjék a már kiépített úttestet. Ez a munka valószínűleg 10—15 napot vesz igénybe s aztán a még kiépítetlen részt kifogják adni.

— **Harc a kaszával.** Palatinus Mihály jelentést tett a csendőrségnek, hogy f. hó 4-én d. u. a csongrádi határban összeszóllalkozott Kocka Ádám csongrádi gazdával. A szóváltásból verekedés lett, melynek során Kocka a kezében levő kaszával úgy megvágta Palatinust, hogy ballábara örökre sánta marad. Kocka ellen megindították a vizsgálatot.

— **A viharágyúzás csődje.** A viharágyúzás divatja leginkább Olaszországban kezdett elterjedni, hol számos ilyen ágyúzó szövetkezet alakult, abban a jó reményben, hogy most már nincs többé jégverés. De a vérmes remények nem váltak be, s már lassanként ott is néma lesz a föld és ég, e viharágyúkat lövöldözés helyett alkalmasint a polgárisabb madárijesztés céljaira fogják használni. Olasz lapokban olvassuk ugyanis, hogy azok a szövetkezetek egyre-másra rohamosan leszerelnek, mióta a tavasszal — nem respektálva az

öblös ágyúkat, meglátogatta őket a jég-eső, s az első nagyobb jégverés után számtalan jégbiztosítási ajánlatot kaptak a bizt. társaságok különösen azokról a vidékekről, a hol még ma is felszerelt viharágyú állomások vannak. Tehát már a viharágyúk eddigi Eldorádójában, Olaszországban is újra belátták, hogy mégis csak a jégbiztosítás nyújtja az egyedüli hatásos védelmet a jégkárok ellen. És ez így is van. Mert ha a biztosítási kötvény nem is üzi el a jégfelhőket, de elhárítja a jégverésnek a gazdaságra való káros következményeit, míg a jégágyúk sem ezt nem teszik meg, sem azt.

A Stampfel-féle Tudományos Zsebkönyvtár 142—143 számú kettős füzet az Elektrotechnika vázlatát tartalmazza dr. Bozóky Endre tollából. Ez a kis munka a nem szakértő nagy közönség számára készült, s ezért könnyed modorban tárgyalja az Elektrotechnika legmodernebb viszonyait. A t. olvasó közönség ezen gazdagon illusztrált munkából könnyű szerrel értesülést szerezhet a physika világraszóló fölfedezéseiről, melyek napjainkban nemcsak hogy átalakították a tudományos nézeteket, de átalakítani készülnek az ember egész életmódját, társadalmi érintkezéseinek formáit, közgazdasági viszonyait, az emberiség egész jövőjét. Ez a munka nem hiányzott a művelt ember könyvtárából. Gazdag tartalma mellett kiváló olcsósága biztosítékot nyújt az iránt, hogy a tudni vágyó művelt közönség felvilágosításért nem a külföldre fog fordulni, hanem azt ezen sokkal közelebb fekvő forrásból fogja meríteni.

CSARNOK.

Éjjeli képek.

A boulevardot sűrűn belepte a hó; a téli szélvész minden tagomban dermesztő zsibbadtságot okozott. Fogaim vacogtak, öszébb húztam kabátomat félig lefagyott kezemmel. Hazafelé igyekeztem... A bor göze még kóválygott a fejemben, egy-egy kép összekuszálódott bent a másikkal, a mitől kábult zsbongást éreztem. Az éles levegőjű éjszakában aztán felocsudtam. Megálltam... végig néztem a hosszú uton. Minden kihalt volt. Az ablakok redőnyei eltakarták az üvegtáblákat, a gázlámpák sápadt, fázós fényvel lobogtak... s a hópíhek egykedvűen hulltak alá a földre.

Messziről tipegő-topogó lépésekkel jött felém egy roskatag alak. Előtte letakart árúk. Sietett. Vártam, míg hozzám ér. Öreg ember volt, a metsző hidegtől átfázva, lyukas kabátján a szél kényelmesen ki és bejárhatott, szakadt cipőjébe belevette magát a víz, könnyezett, sirt... Rikácsoló hangon kínálta árúját... Villogó szemekkel nézett reám, miközben karjait csapkodta keresztbe. Megszólítottam.

— Jó estét, öreg!

— Adj Isten! mormogta rá a választ. Meg se állott. Utána mentem.

— Miért nem megy haza? Hiszen megfagy ebben az üvöltő, télviz éjszakában. Farkasoknak való multság ez a jeges hózivatar, nem öreg embernek?

— Haza menjek? Hova? Nincs nekem otthonom. Senkim és semmim. Élek, mert élnem kell, mert az Isten gyönyörködni akar a vergődésemben, mert a halál utálja, hogy elvigyen. Elaggott, elaszott tagjaim még neki se kellene. Élek ha-ha!

De itt már újra elfogta a didergés; rázta a hideg a testét.

— Ne káromolja az Istent. Semmi se történik ok nélkül.

— Ezt mondják az urak. Próbálnák meg átkószálni rongyokban az egész éjjelt. Óh, az urakat szereti csak az Isten, a koldúst nem. Azért utálják is az urak a koldús-embert. Egyformák vagytok mind; mi szenvedünk legtöbbször az életért és minekünk jut a legkevesebb belőle. Még ottho-

nom sincs, a hol megpihenjek, brrr! még egy takaróm se.

— Hát mért nem megy a hajléktalanok menhelyébe. Látja, ott meleget is kapna, meg nyugodtan aludhatnék.

— Nincs miből. Az uraknak nincs annyi fölösleges pénzük, hogy adjanak. Nincs egy fillérük se. Ha-ha-ha! Éheznek, mindenki éhezik. Ha-ha-ha! Nem jut a szegény koldusnak.

A zsebembe nyúltam. Kivettem egy pénzdarábot.

— Nem kell semmi! rikoltott. Semmi! Hadd veszsek el. Nem kell az uraké, nem kell az Istené sem. Ti csak akkor tudtok adni, mikor a földön fetrengünk és kinunkban a szennyet, a sarat vájkáljuk. Nem kell semmi!

Szaladt előre.

Az utcasarkról harsány nevetés ütötte meg a fületem. Festett, cifrába öltözött dámák csatangoltak arrafelé. Az öreg odaszaladt.

— Nini, a Péter bácsi! kiáltotta az alacsony pisze.

— Maga még mindig fönn van? Ilyen hidegben még megfagy egyszer.

— Kezeit csókolom, nagyságos kisasszony, már hova mehetnék? Senki nem vesz semmit, ki venne egy öreg koldústól?

— No, itt van, csak menjen!

— Itt van, itt van!

Azzal mindegyik hölgyecske a kezébe nyomott egy-egy pénzdarábot, az öreg mindegyiköknek a keze után nyúlt, hogy megcsókolja.

— Menjen, Péter bácsi, talán még kap valahol éjjeli szállást.

Az öreg aztán tovább ment. Megvártam. Egy kisideig szótlanul haladtam mellette. Valamit mormolt a fogai közt. Megkérdeztem, nincs-e családja?

— Családom? Van. Leányom és feleségem is. Csakhogy nem kérek belőlük. Fúj! Előkelők, jól élnek. Itt laknak a nagy utcában, az első emeleten. De nekem nem kell az a pénz, mihez gyalázat és becstelenség ragad. Nem kell, Kitagadtam őket. Ugy ám! Kitagadtam, nem ismerek egyet sem. Itt laknak, itt, az első emeleten. Még világos van náluk. Még fönn van a gróf.

— Milyen gróf?

— Az a gazdag mágnás, a szeretője! A lányomé, a kitől élnek. Én is pénzéből éltem egy ideig. Rászédtek, megcsaltak, azt mondták, hogy a férje nem igaz. A lányom becstelen, gyalázatos... brrr... gyalázatos! kiálltatta rekedten az ablak alatt. Pénze van, fogatja van, háza van — csak becsülete nincs. Nekem meg semmim — csak becsülete! Én nekem nem kell a becstelen pénz... nem!

Aztán otthagytam és befordultam egy nyitva felejtett pálinkakamérésbe, hogy eligya azt a pénzt, a mit az utcasarkon a festett, felcírázott dámáktól kaptam.

Flaneur.

Anyakönyvi bejegyzések

1903. május 30-tól június 6-ig.

Születések:

Márkus leány halva született, Túri Illés, Lajos Ilona, Ács Margit, Molnár Mária, Rác Margit, Kádár Péter Pál, Kallai Sándor, Urbanicki Margit, Bucsí Zsófia, Földi Margit, Nagyistók Mária, Sebestyén István, Sándor Ferenc, Gut Ilona, Major Franciska, Vonyó Rozália, Horti Erzsébet.

Eljegyzések:

Deák Lajos Hajdú Teréziával, Kuretz Ferenc, K. Kis Máriával.

Házasságkötések:

Kocsis János Pintér Magdolnával, Darócy János Szabó Szeréna Franciskával, Szabó László Magyar Annával.

Halálozások:

Márkus leány halva született. Túri Kis Klára 60 éves gyomorrák, Lantos Ilona 67 éves gyomorrák, Visnyocki Veronika 77 éves aggkor, Nagy Erzsébet 26 éves tüdőgümőkór, Vikor Pál 30 éves szívbénulás, Nagygyörgy Julianna 45 éves tüdőgümőkór, Kádár Margit 18 éves tüdőgümőkór, Sándor Ferenc 2 órás cyanosis, Forgó Julianna 15 napos veleszületett gyengeség.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**

Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**

Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Hirdetmény.

Tudomásomra jutván, hogy a csongrádi építő-mesterek és háztulajdonosok közül egyik-másik oly kéményeket épít és építet, a melyek nem felelnek meg az építkezési szab. rend. 20. §-ában előírt útastásnak: figyelmeztetem ez uton az építkező közönséget, miszerint el ne mulasztják a helybeli kéményseprő mesterrel megvizsgáltatni az épülő félben lévő kéményeiket, hogy vajjon azok szabályszerű módon lesznek-e építve? mert különben a szabálytalanul épített kéményeket, ha a kéményseprő jelentést tesz, hogy őt nem hívták meg annak megvizsgálására, a kőműves, pallér és háztulajdonos közös költségén fogom lebontatni és átalakíttatni, s ezen kívül pedig ellenük együttesen elrendelni a kihágási büntető eljárást még pedig annyiszor, a hány kéményt szabálytalanul építettek.

Egyben figyelmeztetem a közönséget a bekövetkező tűzvész elkerülése céljából, hogy ha a tűzrendészeti szab. rend. 13. §-a alapján most teljesítendő vizsgálatokból kifolyólag bárki ellen feljelentés fog tétetni, hogy valamely háznál hiányzik a viztartó hordó vagy kád, merítő veder, szikra csapó és hosszú létra, úgy az illető háztulajdonosok költségére fogom a hiányzó eszközöket beszereztetni a büntető eljárás során.

Felhívom tehát azon iparosokat, kik viztartó hordók, kádak, szikra csapók, létrák készítésére vállalkoznak, hogy ajánlataikat hozzám az árak pontos megjelölésével, egy-egy minta kíséretében, f. hó végéig (30-áig) benyujtsák.

Csongrád, 1903. június hó 2.

Nyiry s. k.

tb. főszolgabíró.

1859/1903. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csongrádi kir. járásbíró, mint tkkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Csongrád városi Takarékpénztár végrehajtónak, valamint Jernei Antal gépész mester csongrádi lakos csatlakozott végrehajtónak Jernei Pál (nős volt Tóth Viktóriával) csongrádi lakos elleni 1800 korona, 1900 korona és 700 korona tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a csongrádi 8461. sz. tkvben A+1. sorsz. alatt felvett Jernei Pál (nős volt Tóth Viktóriával) nevén álló 1890—1891/b hrsz. 210 □-öl térfogatú beltelek s azon lévő 1263/b nép sorsz. ház 1933 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az **1903. évi június 30. napjának d. e. 9 órájkor** a csongrádi kir. járásbíró helyiségében árverés alá fog bocsátatni s a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csongrádon, 1903. évi április hó 24-én. A kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Laurisin

kir. albiró.

Ház eladás.

Szőke Gáspárnak a Rózsa-utcában levő Talicskás-féle 6 szobás lakás és melléképületekből álló háza szabad kézből eladó. Értekezhetni a tulajdonossal a Csongrád városi Takarékpénztárnál vagy az Uri-utcai lakásán.

45 éves vegyes üzlettel

biró ház, üzlethelyiséggel, lakással és nagy kerttel együtt ez év november 1-től bérbe adandó. A ház Kisteleken (Csongrád megye) a piac-téren van. Bővebb felvilágosítást nyújt levélileg vagy személyesen a tulajdonos Frankl Ignác Szegeden. Zrinyi-utca 5. I. emelet.

Jég eladás

naponta reggel 5-től 8 óráig, kilója 1 krajcár, mázsánként 50 krajcár. Elsőrendű kőbányai sör 6 krajcár, üvegbetét vagy üvegcsere mellett kivitelre jégbe hűtve nagy üvegenként 14 krajcár. Kapható Ausländer Jenő a Kőbányai Polgári söröződe fő-raktárosnál.

Nincs többé tyúkszem!

Ha tyúkszemétől akar megszabadulni, elégséges egy kísérlet a törvényesen védett és biztonságosan ható

Denzinger-féle

„Viktória” tyúkszem kenőcsrel

mely legrövidebb idő alatt a legkeményebb tyúkszemet is eltávolítja.

Egy tégely ára 1 korona 30 fillér. 1 korona 50 fillér előleges beküldése mellett bérmentve szállítja a feltaláló:

Denzinger Ádám,
Ujvidék Duna-utca 17. szám.

Ne vegyen senki
HANGSZERT,
míg

Reményi Mihály
mű-hangszerész

legujabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről

Király-utca 44 I. sz.

Jorgó János órák: gyári raktár: Wien III/4. Rennweg Nr. 75/B.

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászedés teljesen kizárva.

Órajavítási műhely.

Mindenmely zsebóra új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok. Kivonat a nagy árjegyzékéből:

7787 sz. legolcsóbb, legjobb strapacóra	nickeltokban 36 órai járással	ftt 2.30
8039 sz. valódi ezüst páncéllánc 15 gr.		1.—
7858 sz. ezüst remontoir dupla fedelű		5.—
8989 sz. ingaóra ütőművel, 2 sulyal		11.50
130 cm. magas		1.20
7939 sz. jó ébresztő óra		1.20

Szíveskedjék nevemre és házsámomra 75/B pontosan figyelni.

Baros-féle

„Ella” hajnövesztő szer

leghatásosabb szer a fejbőr erősítésére és legalkalmasabb a hajhullás megszüntetésére miáltal a hajnövést előmozdítja.

1 adag 3 és 5 korona.

Egyedüli készítő: Baros Gábor

Budapest, VII. Dohány-utca I. sz.

Kozmetikai toilette cikkek gyára.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Schottola Ernő

a gumigyártás

meghonosítója.

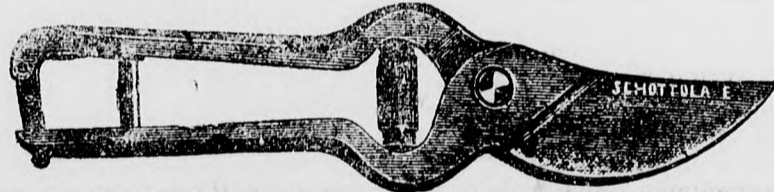
Budapest, Andrassy-út 2.

A szőlőbeni tavaszi munkálatoknál legfontosabb két eszköz, u. m. szőlőmetsző ollók és ojtókések egymegbizhatóbb bevásárlási forrása.

Szőlőmetsző ollók kaphatók egészen öntött acélból jótállás mellett.

Szőlőajtókések legfinomabb solingeni gyártmány, *drezdai modell* szerint, jótállással.

«Duplex» gumi ojtószalag a legmegbizhatóbb kötözészer fás- és zöldhajtáshoz, gyári árban.

Kimerítő képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik meg.

U r a k f i g y e l e m ! !

Az Első Budapesti Mértékutáni Szabóság Budapesten, VII., Csömöri-út II.

15 és 18 forintért

készít remek szabással és szakértelmű kidolgozással divatos férfi öltönyöket finom gyapjú szövetből.

Minták és mérték utasítás küldése ingyen. Ha az ország bármely részében egy helységben 3 megrendelés biztosítva van, értesítésre oda küldjük utazó szabásunkat gazdag mintáinkkal. A t. megrendelő semminemű költséggel nem lesz megterhelve, mert utazó szabásaink évi vasuti bérletjeggyel vannak ellátva

Szíves megkereséseket kér

az Első Budapesti Mértékutáni Szabóság, Budapest, VII., Csömöri-út II.

Klein Adolf főszabász.

A párisi világiállításon „Grand Prix” a legnagyobb kitüntetés.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzcséplőkészleteit, 14, 16 és 20 lóerejű Compound-lokomobiljait és végre

„Millennium” legujabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő-aratógépeit, továbbá acélöntésű ekefővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Kizárólagos képviselő: Márkus József, Orosháza.